

Håpet seirer!

Av biskop Atle Sommerfeldt

I Bjørn Eidsvågs julesalme minner han oss på at håpet ble født inn i vår verden en julenatt i Betlehem: «I en natt så klar og kald, av en ung og tapper mor, i en krybbe, i en stall, fødtes håpet til vår jord». De siste dagene frem mot påskedag hører vi fortellingene om hvordan Gud i barnet som ble født julenatt, gjennomlever alle sider ved menneskets mørke erfaringer på sin egen kropp og egen sjel.

Langfredagens fortellinger om Jesu lidelse har gitt mange mennesker i de etterfølgende århundrene tillit til at ingen lidelse kan rykke dem ut av Guds hånd. Og det har ikke manglet på lidelse. Heller ikke i vår tid er menneskets erfaringer av dødsrikets krefter ukjent. Frykten for ikke å strekke til, angsten for vold fra de nærmeste, de mange millionene som lever på flukt, under diktaturers svøpe og i usikkerhet om morgendagen vil gi nok mat, arbeid og husly mot naturens herjinger, er i aller høyeste grad erfaringer også i vår tid.

Langfredag er dagen da vi alle kan gi rom for opplevelsen de fleste av oss har hatt i kortere eller lengre perioder i livet: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg»? Dette var Jesu eget rop i møte med dødskreftenes brutalitet. Gud har selv erfart hvordan det er å leve med en taus og fjern Gud som tilsynelatende er langt borte fra det vonde og krevende vi opplever og erfarer.

Langfredagen er også dagen vi utfordres til å se andres lidelse og erfaringer av nød. Gud har skapt alle mennesker med samme verdighet. Vi tilhører en familie og når et medlem i familien lider, lider alle. Vi er slett ikke alene om å erfare lidelse. Men altfor ofte orker vi ikke å ta andres lidelse inn over oss, enten det er den ensomme naboen, den oversette ungdommen eller mennesker på flukt fra krig, overgrep og nød. Langfredagen inviteres vi til å erkjenne vår egen lidelse og anerkjenne de andres.

Men vi feirer ikke påske på grunn av langfredag. Vi feirer påske for det som skjedde påskemorgen da kvinnene fant graven til Jesus tom og lyset fra skapelsens morgen møtte dem med budskapet: «Frykt ikke»! Jon Fosse sammenfatter langfredagen og påskedagen slik : «Eg meiner at tru er nærare knytt til fortvilning enn til tvil. Og fortvilninga er igjen knytt til liding og smerte. Krossen tek lidinga opp i seg og gjer henne om til noko som ikkje er liding. Døden kan forståast som liding, og er ofte smertefull. Det er menneske sin største avmakt. Men i og med krossen, og Kristi død på krossen, vert døden, i oppstoda, omgjord til det motsette av liding, vert gjord om til stille, til fred. Til fred og kjærleik» («Mysteriet i trua», Jon Fosse i samtale med Eskil Skjeldal, Samlaget 2015),

Det er denne radikale hendelsen påskedags morgen som gjør at fortvilelsen finner en havn for håpet om livets seier over dødskrefter og frykt. Håpet fra julenatt har fått et konkret holdepunkt i den tomme graven og møtene med Den oppstandne. Møtene med den levende Jesus Kristus gjorde at ryktene om at Jesu lik var stjålet aldri overbeviste hans nærmeste. Møtene forvandlet redde kvinner og menn til livets forkjempere i møte med lidelse og nød. Deres eget grunnfestede håp om å få del i Jesu seier over dødskreftene, gjorde dem til medarbeidere i Den oppstandnes fortsatte ledsagelse og helbredelse av mennesker i nød. Slik er det også i vår tid og for oss.

Håpet lever og vi skal få leve! For Kristus er sannelig oppstått fra de døde!